

ACADEMIA DE STUDII ECONOMICE DIN BUCUREȘTI
Consiliul pentru Studii Universitare de Doctorat
Școala Doctorală de Cibernetică și Statistică Economică

ANALIZA STATISTICĂ A PRODUSULUI INTERN BRUT.
STRUCTURĂ, DINAMICĂ ȘI TENDINȚE

Alina Mirela C. BĂLȚĂȚEANU (STĂNICĂ)

Conducător de doctorat: Prof.univ.dr. EMILIA ȚIȚAN

București, 2024

CUPRINS

REZUMAT

INTRODUCERE.....1

1. Cadrul general al statisticii macroeconomice și Matricea de contabilitate socială. Un model sintetic de evaluare PIB în structură, pe activități și sectoare ale economiei.....	19
1.1 Introducere. Arhitectura matricei SAM.....	19
1.2 Exemplificarea conturilor matricei SAM	24
1.2.1 (0) Contul de bunuri și servicii.	24
1.2.2 (1) Contul de producție.....	28
1.2.3 (2) Contul de formare a veniturilor primare.....	30
1.2.4 (3) Contul de alocare a veniturilor primare.....	32
1.2.5 (4) Contul de distribuire secundară a veniturilor.....	34
1.2.6 (5) Contul utilizarea venitului disponibil	36
1.2.7 (6) Contul de capital și active nefinanciare.....	38
1.3 Clarificări legate de veniturile primare și secundare în metodologia conturilor naționale și a anchetelor statistice	40
1.4 Estimarea categoriilor de venituri și cheltuieli ale sectorului Restul lumii pe baza fluxurilor din Balanța de Plăți	44
1.4.1 Contul extern al (0) Contului de bunuri și servicii.....	45
1.4.2 Contul extern al (2) Contului de formare a veniturilor primare.....	46
1.4.3 Contul extern al (3) Contului de alocare a veniturilor primare.....	48
1.4.4 Contul extern al (4) Contului de distribuire secundară a veniturilor.....	50
1.4.5 Contul extern al (5) Contului de utilizare a venitului disponibil.....	53
1.4.6 Contul extern al (6) Contului de capital și active nefinanciare.....	53
1.5 Aspecte practice în realizarea SAM, surse de date, dificultăți.....	55
2. Exemple practice în construcția conturilor matricei SAM.....	58
2.1 Conturile formării și utilizării produselor; statistica producției și a consumului intermediar.....	58
2.1.1 Echilibrarea producției cu consumul în conturile produselor.....	58

2.1.2	Principalele diviziuni ale activităților analizate în ceea ce privește formarea producției și consumului intermediar.....	64
2.1.2.1	Agricultură, silvicultură, pescuit.....	66
2.1.2.2	Industria extractivă.....	68
2.1.2.3	Industria prelucrătoare.....	68
2.1.2.4	Producția și furnizarea energiei (electrică, termică, gaze), distribuția apei și salubritate	86
2.1.2.5	Construcțiile	88
2.1.2.6	Comerțul cu ridicata și cu amănuntul.....	91
2.1.2.7	Transporturi și depozitare.....	93
2.1.2.8	Hoteluri și restaurante.....	95
2.1.2.9	Informații și Comunicații.....	97
2.1.2.10	Intermedieri financiare și asigurări	98
2.1.2.11	Tranzacții imobiliare.....	99
2.1.2.12	Activități profesionale, științifice și tehnice.....	100
2.1.2.13	Activități de servicii administrative și servicii suport.....	101
2.1.2.14	Administrație publică, Învățământ, Sănătate.....	102
2.1.2.15	Spectacole, activități culturale și recreative.....	104
2.2	Conturile veniturilor primare și secundare ale sectoarelor instituționale.....	106
3	Produsul Intern Brut, metode de estimare și prognoze.....	110
3.1	Produsul Intern Brut, metoda producției.....	110
3.1.1	Algoritmul metodei de producție pe ramuri de activitate; analiza de expert.....	111
3.1.1.1	Analiza industriei și setarea parametrilor.....	116
3.1.1.2	Analiza agriculturii și setarea parametrilor.....	118
3.1.1.3	Analiza construcțiilor și setarea parametrilor.....	120
3.1.1.4	Analiza comerțului, hotelurilor, transporturilor.....	122
3.1.1.5	Analiza administrației publice, învățământul și sănătatea.....	123
3.1.1.6	Analiza serviciilor și setarea parametrilor.....	124
3.1.2	Interpolarea econometrică a PIB-ului lunar pe baza metodei de producție.....	127
3.1.3	Particularități ale evoluției productivității în industrie și construcții.....	137
3.2	Considerente privind evaluarea PIB prin metoda veniturilor.....	152

4. Evoluția economiei românești, etape și comportamente.....	157
4.1 Relansarea economică după criza financiară.....	157
4.1.1 Perioada aflată sub incidența efectelor crizei financiare (2009-2012).....	158
4.1.2 Perioada de corecție a dezechilibrelor (2013-2016)	159
4.1.3 Perioada expansiunii economiei prin mecanismul cererii (2017-2019)	160
4.2 Evoluții macroeconomice în perioada post-Covid; indicatorii sectoriali care determină comportamentul componentelor PIB.....	165
4.3 Convergența reală la nivelul UE.....	175
CONCLUZII.....	177
BIBLIOGRAFIE.....	183
ANEXE.....	198
LISTA ACRONIMELOR ȘI ABREVIERILOR	213
LISTA TABELELOR.....	216
LISTA FIGURILOR.....	219

Rezumat

Lucrarea intitulată “Analiza statistică a produsului intern brut. Structură, dinamică și tendințe” are scopul de a evidenția importanța acestui indicator esențial pentru înțelegerea situației economice a unei națiuni, fiind adesea utilizat pentru comparabilitatea productivității economice și a standardelor de viață în diferite țări.

Prima parte a lucrării abordează într-un mod unitar sistemul de relații al conturilor naționale, integrat sub o formă matriceală, din care se desfășoară conturile tuturor tranzacțiilor din economie. Această structură este explicată pentru fiecare cont al matricei, având ca scop evidențierea formării și distribuirii veniturilor între sectoarele instituționale și între economia internă și externă. În acest sens, elementul de originalitate îl reprezintă estimarea unor transferuri de venituri între străinatate și fiecare sector instituțional al economiei naționale, în prezent, informațiile existând în statistica națională doar la nivel global.

În partea a doua a lucrării sunt exemplificate și analizate elementele care stau la baza calculului indicatorului PIB prin metoda producției, fiind reprezentate de producțiile și consumurile intermediare pe ramuri de activitate. Se realizează astfel o radiografie a activităților din economie, cu evidențierea sectoarelor vulnerabile la șocurile economice (criza prețurilor, cererea externă, ș.a.m.d) caracterizate de o slăbire a competitivității prin costuri și posibile scenarii de analiză a capacității de a rămâne în continuare pe piață.

Totodată se prezintă o metodă sintetică de previziune a produsului intern brut pe principalele ramuri de activitate pentru perioada 2024-2026, având ca ipoteză - obiectiv reducerea decalajului (gap-ului) între producție și consumul intermediar. Alături de aceasta este aplicată metoda estimării PIB-ului lunar utilizând ca variabile ajutătoare seriile lunare ale indicatorilor sectoriali care se corelează cu componentele sale trimestriale.

Rezultatele analizelor dezbătute, arată deteriorarea competitivității unor ramuri de activitate din industrie și construcții, în perioada post-COVID, determinată de suprapunerea crizelor actuale (a prețurilor, crizei energiei și a conflictului ruso-ucrainean), însă se așteaptă o revenire treptată cu ajutorul investițiilor finanțate prin Programul Național de Redresare și Reziliență, precum și din fondurile structurale și de coeziune.

Cuvinte cheie: produs intern brut, conturi naționale, matrice de contabilitate socială, analiză statistică, competitivitate